

Józef ŁASAK

Andrzej Buś (1943-2003)

Ostatni powsinoga kultury beskidzkiej

Andrzej Buś, wielki znawca historii regionu wadowickiego, działacz kultury, dziennikarz, publicysta urodził się 21 września 1943 r. w Krakowie w rodzinie inteligenckiej. Jego ojciec był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Politechniki Lwowskiej (zginął w czasie działań wojennych). Matka była nauczycielką i pełniła funkcję dyrektora szkoły zawodowej. Szkołę podstawową ukończył w Makowie Podhalańskim, a szkołę średnią – liceum ogólnokształcące – w Suchej Beskidzkiej (absolwent z 1961 r.). Po śmierci matki wychowywali go dziadkowie Smidowiczowie, emerytowani nauczyciele. Po ukończeniu szkoły średniej rozpoczął studia na wydziale biologii Studium Nauczycielskiego w Krakowie, lecz wobec trudnych warunków rodzinnych i finansowych musiał je przerwać. Podjął pracę zarobkową, najpierw jako instruktor higieny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej, a w 1967 r. został zatrudniony w Gromadzkiej Bibliotece Publicznej w Budzowie. Wówczas to ukończył pomaturalne studium bibliotekarskie. Jednocześnie organizował działalność kulturalno-oświatową tamtejszego Klubu Młodego Rolnika. W 1972 r. przeniósł się wraz z rodziną do Kluczborka, gdzie pracował jako technolog do spraw bhp w Zakładzie Przemysłu Drzewnego. Powierzono mu tam również prowadzenie zakładowej działalności socjalnej. W 1976 r. zamieszkał na ziemi wadowickiej – w Witanowicach. Najpierw prowadził bibliotekę techniczną w zakładowej komórce informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej w Fabryce Wtryskarek w Wadowicach. Od 1 września 1976 r. został zatrudniony w Urzędzie Gminy w Tomicach, sprawując tam kolejno funkcję kierownika, dyrektora oraz instruktora Gminnego Ośrodka Kultury. Z pracą tą związany był do samego końca. Zmarł 2 września 2003 r. Pochowany został na Cmentarzu Parafialnym w Witanowicach (4września 2003 r.).

Za swoją pracę odznaczony Medalem 40-lecia PRL (1985 r.), odznaką Zasłużony Działacz Kultury (1984 r) i odznaką Zasłużony dla Województwa Bielskiego (1989 r). Jako animator życia kulturalnego gminy zorganizował dziesiątki imprez kulturalnych, wystaw i spotkań. Interesował się historią regionu, etnografią, przyrodą, literaturą i poezją. Był założycielem, autorem tekstów i wykonawcą amatorskiego kabaretu „Osesek”, który działał

w Brzeźnicy. Zasiadał w zarządzie Fundacji „Czartak”, prowadzącej muzeum Emila Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym. Jednocześnie przez szereg lat był członkiem zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Wadowickiej. Był redaktorem naczelnym pisma „Między Wisłą a Skawą”, a także autorem licznych tekstów w regionalnych pismach: „Nadskawie”, „Nad Skawą”, „Życie Zatora”, „Ziemia Suska”, „Kronika”, „Gazeta Prowincjonalna”, „Kalendarz Beskidzki”. Dorobek jego publikacji obejmuje kilkanaście pozycji do których zaliczamy m. in.:

Legendy Nadskawia, cz. I, Tomice 1995

Legendy Nadskawia, cz. II, Tomice 1997

Krótki zarys dziejów Witanowic i parafii Witanowice, Tomice 1995

Z dziejów szkolnictwa nad Skawą. 400 lat szkół w Radoczy i Woźnikach, Tomice 1997

Z dziejów ochotniczych straży pożarnych w gminie Tomice, Tomice 2002

Nadskawie w walce z wrogą przemocą 1939 – 1954, Wadowice – Tomice 1994
(broszura)

Informator Turystyczny – dodatek do pisma „Nad Skawą”, lipiec 3/93

Dzieje i kultura wsi Nadskawia, Tomice 1995 (broszura)

45 lat LZS Orzeł. Radocza 1948 – 1993, Radocza 1993 (współautor broszury)

Andrzej Buś pisał także wiersze. W konkursie zorganizowanym w 2003 r. przez fundację Czartak i krakowskie Stowarzyszenie Artystyczno – Literackie otrzymał wyróżnienie. Na łamach okolicznościowego wydawnictwa zamieszczono jego wiersz pt.: *Skawo...!*

Hen, od Babiej Góry prowadzisz swe wody,

Niosąc, co beskidzkie dały Ci krynice,

W twój nurt spoglądają liczne siola, grody:

Maków, Sucha i papieżem sławne Wadowice

[- -]

(z tomu *Ogród Zegadłowicza – dodatek do „Okolicy Czartaka”, Kraków 2003*)